PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Haluaisin nähdä sellaisen pelinkehittäjän, joka tänä päivänä kehittää pelin, jota pelataan vielä 2080-luvullakin. **TOIMITUSJOHTAJA VELIPEKKA NUMMIKOSKI, RAY**

13.03.15

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.44
ja laskee kello 18.16
Oulussa kello 6.46
ja laskee kello 18.11
Utsjoella kello 6.45
ja laskee kello 18.00

Päivän sana

13.3. Se, joka Herraa pelkää, oppii valitsemaan oikean tien. Hän saa onnen ja rauhan, ja hänen jälkeläisensä perivät maan. Ps. 25:12–13
14.3. Käänny puoleeni ja ole minulle armollinen, sillä minä olen yksin ja avuton. Lievitä sydämeni tuska, ota pois minun ahdistukseni. Ps. 25:16–17
15.3. Jeesus sanoi: ”Minä olen elävä leipä, joka on tullut taivaasta, ja se, joka syö tätä leipää, elää ikuisesti. Leipä, jonka minä annan, on minun ruumiini. Minä annan sen, että maailma saisi elää.” Joh. 6:51

Nimipäiviä

Tänään perjantaina: Erno, Tarvo, Ernesti
Huomenna lauantaina: Matilda, Mette, Tilda
Ylihuomenna sunnuntaina: Risto

Mietelause

On tappavaa päätoimisesti vilkuilla ympäriinsä, kauhistua itseään ja toisia, kun jokainen on jokaisen vihollinen.

Juhani Peltonen

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Merkkipäiväpalstalla julkaistaan vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja mahdollinen lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Valokuvaksi käy mustavalko- tai värikuva, koolla ei väliä. Palsta on maksuton. Merkkipäivätiedon tulee olla toimituksessa viimeistään viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Tiedot postitetaan osoitteeseen: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai lähetetään sähköpostilla osoitteeseen *merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi*.

SANA SUNNUNTAIKSI

Jälleen kerran oli paljon ihmisiä kuuntelemassa Jeesusta. Jeesus puhui ja opetti kauan. Päivä vaihtui illaksi, ja ihmisille tuli nälkä. Mutta heillä ei ollut ruokaa mukanaan. Silloin Jeesus sanoi opetuslapsilleen:
”Antakaa ihmisille syötävää.”
”Meillä ei ole kuin viisi leipää ja kaksi kalaa. Ihmisiä on monta tuhatta”, opetuslapset vastasivat.
Jeesus otti leivät ja kalat, siunasi ne ja sanoi opetuslapsilleen:
”Kyllä nämä riittävät.”
Ja tapahtui ihme! Syötävää riitti, ja kaikki tulivat kylläisiksi.
(Matt. 14:13–21, Luuk. 9:10–17 selkokielisenä)

Leipää ja sirkushuveja

Elämme keskellä paaston aikaa. Pääsiäismatkasta on vielä puolet jäljellä.

Oletko sinä paastonnut? Minä en, vaikka paastolle olisi tarvetta ja tiedän paaston tekevän hyvää niin ruumiille kuin sielulle. Ekopaastoni on se, että ostan suomalaista lähiruokaa. Näin kuljetuskustannuksien hiilijalanjälki on mahdollisemman pieni.

Nyt on puolipaastosunnuntai, myös leipäsunnuntaiksi kutsuttu. Raamatun tekstit puhuvat Jeesuksen tekemästä ruokkimisihmeestä ja taivaallisesta leivästä. Jeesus itse on elämän leipä. Jeesus jakaa jokapäiväistä leipää ja opettaa meitä jakamaan omastamme. Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme, näin rukoilemme Isä meidän -rukouksessa.

Leena Luokkamäki kehitysvammaistyön pastori

Tällä viikolla julkaistiin köyhyystutkimus, jossa kerrotaan, mitä tapahtuu, ellemme ota huomioon heikoimmassa osassa olevia ihmisiä. Uusimmassa köyhyystutkimuksessa kerrotaan myös, ettei kukaan elä pelkästä leivästä. Lapsen yksi harrastus katsotaan välttämättömäksi menoksi, kun toimeentulotukea lasketaan. Ihminen ei elä pelkästä leivästä, vaan tarvitsemme henkistä ja hengellistä ravintoa.

Herramme Jeesus Kristus,
sinä kutsuit tuhansia ihmisiä aterialle
ja ravitsit heidät
muutamalla leivällä ja kalalla.
Me rukoilemme sinua:
Varjele meitä epätoivolta,
kun vertaamme maamme ja maailman hätää
vähäisiin antimiimme
ja voimattomuuteemme.
Anna meille uskoa nähdä ihmeesi,
ottaa vastaan lahjasi
ja jakaa runsaudestasi apua tarvitseville.
Kiitos, Jeesus,
kaikista lahjoistasi.
Aamen.

NIMITYKSET

Berner Oy
Helmikuusta alkaen Viljelijän Berner -yksikön tuote- ja myyntikoordinaattoriksi on nimitetty MMM **Maarit Viljakainen.**

Tammikuusta alkaen Viljelijän Berner -yksikön asiakkuuspäälliköiksi on nimitetty agrologit **Mickel Nyström**, **Seppo Vätti** ja **Saku Vätti**.

Marraskuusta 2014 alkaen Viljelijän Berner -yksikön asiakkuuspäälliköiksi on nimitetty agrologit **Kenneth Asp**, **Bengt Aspelin**, **Ronny Hoxell**, **Antti Mäkelä**, **Pasi Pulkkanen**, **Asko Seppänen**, MMM **Petteri Perttola** sekä **Juha-Pekka Klasila**, **Juha Kuusisto**, **Kristian Mikola** ja **Mimmi Valkonen**.

Lokakuusta 2014 alkaen Berner Oy:n Viljelijän Berner-yksikön asiakkuuspäälliköksi on nimitetty MMM **Jaakko Laurinen** ja tuote- ja myyntikoordinaattoriksi MMK **Elina Seppä**.

Etelä-Savon Energia Oy
Tuotantojohtajaksi on nimitetty MMM **Lasse Lahtinen**, 35. Hän aloittaa tehtävässään 1.4.2015.

Karvinen Finland Oy Ltd
Oy Annikki Karvinen Ltd on muuttanut nimensä Karvinen Finland Oy Ltd:ksi.

KTM **Aapo Karvinen** siirtyy yhtiön toimitusjohtajaksi. **Annikki Karvinen** jatkaa yrityksessä taiteellisena suunnittelijana.

KTM **Kati Karvinen** keskittyy Euroopan ja Yhdysvaltojen markkinoihin ja mallistojen koordinointiin.

Korkein hallinto-oikeus
OTK, OTL, OTT **Mikko Pikkujämsä** on nimitetty KHO:n hallintoneuvokseksi 1.8. alkaen.

Nelonen Media
Nelonen Median radioiden johtajaksi on nimitetty **Sami Tenkanen** ja sisältöjohtajaksi **Jussi Suvanto**.

Pajatson aikakausi siirtyi historiaan

Viimeisen käytössä olleen pajatson rahapelihistoria päättyi keskiviikkona.

JAANA KANKAANPÄÄ

Olavi Sydänmaanlakka pääsi keskiviikkona verestämään pelimuistoja myös 50 pennin pajatsolla.

Suomalaisten rahapelien historiaan kirjoitettiin keskiviikkona monille kansalaisille haikea luku, kun Raha-automaattiyhdistys (RAY) luopui viimeisestä pelikäytössä olleesta pajatsostaan.

Pajatson viimeisen lyönnin löi RAY:n tiloissa Helsingin keskustassa Mielenterveyden keskusliiton toiminnanjohtaja **Olavi Sydänmaanlakka**.

”Kolikon lyöminen pajatsoon on aikanaan kuulunut kansalaisen perusoikeuksiin, ja pajatso jää mieleeni hyväntuulisena jokamiehen pelinä”, hän sanoo.

Harvinaisen pitkä suosio
Kolikkoja on lyöty pajatsoon 1920-luvulta lähtien kymmeniä miljardeja kertoja, ja pelikoneet ovat olleet merkittävä osa kahviloiden, baarien ja huoltoasemien miljöötä.

Pelaaminen kuitenkin hiipui 1980-luvulta alkaen, jolloin suomalaiset kiinnostuivat enemmän pokeri- ja hedelmäpeleistä.

”Nykypäivänä tehtyjen pelien on mahdotonta saavuttaa vastaavaa kymmenien vuosien kansansuosiota. Haluaisin nähdä sellaisen pelinkehittäjän, joka tänä päivänä kehittää pelin, jota pelataan vielä 2080-luvullakin”, RAY:n toimitusjohtaja **Velipekka Nummikoski** sanoo.

”Mobiiliympäristö tulee olemaan se maailma, jossa on seuraavan sukupolven pajatso”, RAY:n liiketoimintajohtaja **Timo Kiiskinen** toteaa.

Hän sanoo, että RAY:llä on aina ollut vahvaa osaamista pelien tekemiseen.

”Olen vakuuttunut, että suomalaisia pelejä tehdään jatkossakin.”

> Kolikon lyöminen pajatsoon on aikanaan kuulunut kansalaisen perusoikeuksiin.«
> **OLAVI SYDÄNMAANLAKKA**

Rahaa kansanterveydelle
Pajatso on tuottanut nykyrahassa mitattuna 1,5 miljardia sosiaali- ja terveysalan järjestöille.

Koko RAY:n toimintakin alkoi pajatsoista vuonna 1938. Siitä alkaen RAY:n tuotto ja avustuskohteiden määrä ovat moninkertaistuneet. Tänä vuonna avustuksia ohjataan lähes 800 järjestölle ja sotaveteraaneille yhteensä 426 miljoonaa euroa.

”Meidän erityinen tehtävä ja visio on, että kaikki se raha, joka tästä kertyy, menee hyvään tarkoitukseen”, Kiiskinen sanoo.

”Suomalaisen järjestötoiminnan rahoitusmalli on ainutlaatuinen maailmassa. Ihmisten kynnys lähestyä nimenomaan kansalaisjärjestöjä on matala, ja sitä kautta apu kulkee inhimillisesti perille. Vaikka pajatsoja tulee ikävä, minulle on järjestöjen edustajana tärkeintä, että RAY pystyy tulevaisuudessakin turvaamaan rahoituksemme”, Sydänmaanlakka sanoo.

Vaikka fyysinen pajatso siirtyy rahapelinä historiaan, RAY:llä on edelleen säilytyksessä kaikki toiminnassa olleet pajatsomallit. Tulevaisuudessa oikeita pajatsoja on mahdollista nähdä ja pelata ilman rahapanosta RAY:n tapahtumissa.

MAIKKI KULMALA

50 pennin pajatso on monelle ainoa oikea

Monen pajatsoa pelanneen mielestä 50 pennin pajatso on lyöntituntumansa vuoksi se ainoa oikea.

50 pennin pajatson suunnitteli vuonna 1966 Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) insinööri **Lauri Martti**.

Monilta teknisiltä ominaisuuksiltaan uusi pelikone erosi edeltäjistään. Siinä oli esimerkiksi rahanvaihtaja, jolla markan kolikon saattoi vaihtaa kahdeksi 50-penniseksi.

Vuoden 1969 loppuun mennessä 70 prosenttia RAY:n koko automaattikannasta oli 50 pennin pajatsoja.

RAY:n pajatsotuotantoa haluttiin tuolloin myös hyödyntää laajemmin, joten 50 pennin pajatsosta tehtiin Norjan markkinoille kruunun pajatso.

Vuonna 1972 Norjaan vietiin 755 suomalaista automaattia, ja niitä kaupattiin myös Ruotsiin sekä Islantiin.

MT

PAJATSO

Koko kansan peli

Ensimmäiset pajatsot saapuivat Suomeen 1920-luvulla.
Pajatson nimi juontaa juurensa ensimmäisessä pajatsossa esiintyneestä ilveilijähahmosta, joka on italian kielellä Bajazzo.
Raha-automaattiyhdistys (RAY) sai yksinoikeuden pajatsoihin vuonna 1938.
1950-luvulla kehitettiin 20 markan, myöhemmin 20 pennin, pajatso, joka oli käytössä vuoteen 1990 saakka.
Vuonna 1966 kehitetty 50 pennin pajatso nousi suursuosioon ja on edelleen monelle pelaajalle se ainoa oikea pajatso.
1970-luvulla RAY:n valmistamia Pajatsoja vietiin Norjaan, Ruotsiin ja Islantiin.
Ensimmäiset elektroniset pajatsot kehitettiin 1980-luvulla.
Vuonna 2008 otettiin käyttöön RAY:n viimeiseksi jäänyt malli, jossa oli digitaalinen näyttö.
Pajatsot ovat tuottaneet nykyrahassa mitattuna suomalaisille sosiaali- ja terveysjärjestöille 1,5 miljardia euroa.
Lähde: RAY

Muistihäiriöitä voidaan ehkäistä

Laajassa suomalaisessa Finger-tutkimuksessa on ensi kertaa osoitettu, että muistihäiriöitä voidaan ehkäistä hallitsemalla niiden riskitekijöitä.

Tutkimuksessa 1260 suomalaista osallistujaa oli jaettu satunnaisesti kahteen ryhmään, joista toinen sai kahden vuoden tutkimusaikana tavanomaista elintapaneuvontaa ja toinen tehostettua neuvontaa.

Tehostetussa neuvonnassa annettiin yksilöllisiä neuvoja oman ruokavalion muuttamiseksi terveellisemmäksi ja käytännön vinkkejä esimerkiksi ruokaostosten tekoon. Tavoitteena oli ravintosuositusten mukainen ruokavalio.

Osallistujat harrastivat monipuolista liikuntaa asiantuntijan opastamana: kestävyysharjoittelua, kuten vesijumppaa ja sauvakävelyä, lihaskuntoharjoittelua kuntosalilla sekä tasapainoharjoituksia.

Muistia jumpattiin tietokoneohjelman avulla. Myös uusien asioiden opettelu, ihmisten tapaaminen ja harrastukset ovat hyväksi muistille.

Tehostetussa neuvonnassa tutkittavien verenpainetta, kolesteroli- ja verensokeriarvoja sekä painoa seurattiin säännöllisesti. Heitä myös kannustettiin elintapamuutoksiin ja tarvittaessa ohjattiin lääkehoitoon.

Tavanomaista neuvontaa saaneella verrokkiryhmällä oli yli 30 prosenttia korkeampi riski muistitoimintojen ja tiedonkäsittelyn heikkenemiseen kuin tehostettua elintapaohjausta saaneella ryhmällä.

Osallistujien kokemukset ohjauksesta olivat erittäin positiivisia. Vaikka esimerkiksi ravitsemusasiat olivatkin monille tuttuja, hyvä ravitsemusterapeutti teki asian kiinnostavaksi.

”Tunnen, että ohjauksesta oli minulle apua. Vaikka en enää tee tutkimukseen liittyviä tietokoneharjoituksia, olen aloittanut tehdä sanaristikoita. Huomaan, että ajatteluun keskittyminen piristää. Meistä osallistujista tuntuu, että oli lottovoitto päästä mukaan neuvontaan ja harjoituksiin”, kertoo tutkimukseen osallistunut **Jaana Elonen**.

JAANA KANKAANPÄÄ

Värikkäät kasvikset, juoksevat öljyt ja kala ovat aivoterveellistä ruokaa.

Yhteiskunnallisesti iso asia
Suomessa on tällä hetkellä muistisairauksia sairastavia noin 130 000. Vuoteen 2050 mennessä määrä voi jopa kaksinkertaistua, kun väestö ikääntyy.

”Muistisairauksien lisääntyminen on yksi isoista yhteiskunnan haasteista lähivuosikymmeninä. Mikäli nyt saadut tulokset ehkäisykeinon löytymisestä voidaan siirtää käytäntöön, olisi sillä valtava kansanterveydellinen ja taloudellinen merkitys Suomessa ja maailmanlaajuisesti”, sanoo THL:n pääjohtaja **Juhani Eskola**.

Tutkimusta johtava professori **Miia Kivipelto** toivoo, että aktiivisella elintapaohjauksella sairastumisen alkua voisi siirtää 5–10 vuotta.

”On arvioitu, että siten muistisairaiden määrä maailmassa jopa puolittuisi. Se olisi jo todella iso asia”, Kivipelto sanoo.

Finger-tutkimus on THL:n koordinoima tutkimus, jota ovat tehneet yhteistyössä Itä-Suomen yliopisto, Helsingin yliopisto, Oulun yliopisto ja Karolinska Institutet Ruotsissa.

Tutkimuksen tulokset julkaistiin torstaina Lancet-lehdessä.

MAIKKI KULMALA

Borreliabakteeri voi piilotella

Borrelioosia aiheuttava borreliabakteeri pystyy ehkä piiloutumaan ihmisen immuunipuolustukselta, kertoo tuore tutkimus.

Laboratoriokokeissa ihmisen seerumi edisti bakteerin muuntautumista pyöreiksi muodoiksi, joissa bakteeri on lepotilassa. Tämä viittaa siihen, että bakteeri saattaa muuttaa muotoaan myös ihmisen elimistössä ja siten piiloutua immuunipuolustukselta.

Borreliabakteerin normaali muoto on spiraalimainen.

Tutkimuksessa havaittiin, että bakteerin eri muodoilla on erilaiset biokemialliset ominaisuudet. Tästä voi olla hyötyä taudin havaitsemisessa.

Jyväskylän yliopiston tutkimus julkaistiin Microbiology-lehdessä.

STT